

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3137/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Budaörsi Járásbíróság útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzése sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam alapjogvédelmi kötelezettségét rögzítő szabályt, az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogát, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított jó hírnév védelmét, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt egyenlőségi szabályt. Ezen kívül az indítványozó felhívta az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljárás követelményeit és a sérelem alapjaként megnevezte az Alaptörvény XXVII. cikkét. Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a törvényszék hivatkozott döntése, valamint az annak alapjául szolgáló elsőfokú járásbíróági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló becsületsértés vétsége és más bűncselekmény miatt indult büntetőügyben az indítványozó feljelentőként szerepel. Az indítványozó az ügyben elsőfokon eljáró Budaörsi Járásbíróság előtt tett feljelentésében előadta, hogy korábban védőként járt el egy büntetőügyben, amelynek tárgyalását követően az eljáró bíróság tanácsának elnöke, a tanács ülnök tagja, valamint az ügyész a tárgyalóteremben visszamaradtak. Az indítványozó részére később, véletlenül kézbesített hangfelvétel tanúsága szerint a bíróság tagjai és az ügyész beszélgetést folytattak az ügyről, amelynek során olyan kijelentéseket tettek az indítványozóra, hogy „nem normális”, „bolond”, „katasztrófa”. A vádképviselői feladatokat ellátó ügyész megjegyzése szerint az indítványozó „olyan szinten ferdíti a valóságot a szakvéleményben, hogy [...]”. Az indítványozó védőbeszédében felolvasta a hangfelvétel feljelentés tárgyát képező részeit. Ezt követően a büntetőeljárásban érintett bíróság, valamint fellebbviteli fórumaik kizárásukat kezdeményezték az ügyben. E feljelentés alapján eljáró járásbíróság értékelése szerint a feljelentett cselekmény azért nem bűncselekmény, mert az elkövetők szándéka nem terjedt ki arra, hogy az elhangzottról rajtuk kívül állók is tudomást szerezzenek. A járásbíróság ilyen indokok mentén a büntetőeljárást megszüntette (erről lásd: Budaörsi Járásbíróság 12.Bpkf.41/2016/4. sorszámú végzésének 3–4. oldalait).
- [4] Az indítványozó ezt követően fellebbezéssel támadta az elsőfokú bíróság döntését. A fellebbezés alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék a járásbíróság döntését ugyan helybenhagyta, de a büntetőeljárás megszüntetésének okát megváltoztatta. Végzésének indokai szerint a törvényszék a feljelentett cselekmények tényállás-szerűségét vizsgálta. Értékelése szerint bár a feljelentésben szereplő beszélgetés negatív hangvételű, kritikai kifejezéseket és értékítéletet tartalmaz, ugyanakkor nem gyalázkodó jellegű és nem is értékelhetők a becsület csorbítására alkalmas kifejezéseként. A törvényszék döntése szerint így a feljelentett cselekmény tényállás-szerűség hiányában nem bűncselekmény (erről lásd: Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzésének 2–4. oldalakat).
- [5] 1.2. Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék döntésével szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ra alapítva az Alaptörvény számos alapjogi garanciáját felhívja. Az indítványozó elsőként általánosságban adja elő, hogy az elhangzottakat sértő és lealacsonyító kijelentéseként értékeli, amelyeket vele szemben fogalmaztak meg. E körben leírt álláspontja szerint az eljáró törvényszék

tévesen értékelte a feljelentett kifejezéseket. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt egyenlőségi szabály sérelmének alapjaként az indítványozó kifejti, hogy a bíróságok a jelen panasz alapjához hasonló más ügyekben megállapítják az elkövető büntetőjogi felelősséget. Az indítványozó emellett megnevezi az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogát, valamint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévhez fűződő jogot és sérelmük közös indokaként előadja, hogy a feljelentett cselekmény bűncselekmény, amelyet ezen alapjogai ellen követtek el. E körben az indítványozó kifejti, hogy a becsületet csorbító kifejezések nemcsak személyét, hanem az igazságszolgáltatást, a hatalommegosztást és a demokratikus állami berendezkedés alapértékeit is sértik. Ezen túl az indítványozó az alkotmányjogi panaszban, illetve annak kiegészítéseiben megjelöli ugyan, de indokolást egyáltalán nem ad elő az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény XXVII. cikkben foglalt alapvető jogok sérelmének okaiként.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálja meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt formai természetű, valamint az Abtv. 26–27. §-ban, illetve az Abtv. 29–31. §-ban előírt tartalmi természetű befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 2.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért. Az indítványozó a törvényszék végzését többek között az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvénybeli szabályra hivatkozással kifogásolja. Az Alaptörvény e szabálya az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó állami kötelezettségeket fogalmazza meg, de önmagában nem biztosít Alaptörvényben védett jogot. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének {3220/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [9] és 3072/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [8] 2.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXVII. cikkben foglalt jogok sérelmének alapjaként egyáltalán nem ad elő olyan indokolást, amelyből kitűnik, hogy a kifogásolt bírói döntés milyen kapcsolatban áll az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az indítvány ennek megfelelően ezekben a részeiben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt törvényi követelményeknek {3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és Indokolás [30], 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [15]; 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [13] és legutóbb megerősítve: 3072/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [10] 3.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3246/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben és az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezményekben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve

a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3026/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [11] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság jogának és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévnek, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének megsértésére a feljelentett cselekmény jogi minősítésével összefüggésben hivatkozik. Ennek megfelelően az indítványozó alkotmányjogi panaszában az ügyben eljáró büntetőbírók jogalkalmazói tevékenységének ismételt értékelését kívánja. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében azonban az ítélező bíróság jogértelmezési szabadságához tartozik annak megítélése, hogy az eljárás során megállapított tényállás jogi minősítése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz. Az ügyben eljáró bíróságok által kialakított jogértelmezés ismételt felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelmezett jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; legutóbbról lásd: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügygel összefüggésben megállapítja, hogy mind az első fokon eljáró járásbíró, mind pedig a fellebbezés alapján eljáró törvényszék részletesen vizsgálta és döntéseik indokai között számot is adott arról, hogy mely szempontok mentén nem tekintik bűncselekménynek a feljelentett cselekményt (ezen indokolásokról lásd: Budaörsi Járásbíró 12.Bpk.41/2016/4. sorszámú végzésének 3–4. oldalait és Budapest Környéki Törvényszék 2.Bpkf.534/2016/3. sorszámú végzésének 2–4. oldalait). Az indítványozó ehhez képest alkotmányjogi panaszában a feljelentett cselekmény ezen jogi minősítését vitatja, de emellett nem jelöl meg olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amely a bíróság jogértelmezésének alaptörvény-ellenességét befolyásolhatja vagy megkérdőjelezi. Az Alkotmánybíróság ezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem ad elő olyan alaptörvény-ellenességet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést és emellett az alkotmányjogi panaszban megjelölt kérdéseket nem értékelte alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban, valamint az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1686/2016.

